

ЧЕСТОТА НА РАЖДАНИЯТА НА БЛИЗНАЦИ В БЪЛГАРИЯ

Марта Сугарева

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

marta.sugareva@yahoo.com

Резюме: В статията се изследва динамиката на многоплодните раждания в България. Посочват се тенденциите в ражданията на близнаци в различни периоди (за които разполагаме със статистически данни) от 1881 г. до наши дни. Очертават се 4 подпериода: 1) до 1910 г. – период на нарастване дела на многоплодните раждания до 1,5 на хиляда; 2) от 1920 до 1951 г. (делът на многоплодните раждания е около 1 на хиляда); 3) след 1951 до началото на XXI в. (под 1 на хиляда); 4) след 2005 г. – силно изразен тренд на нарастване дела на многоплодните раждания до 1,7 на хиляда.

Ключови думи: многоплодни раждания; динамика; честота

Броят на множествените раждания расте в развитите страни. През 70-те години на XX в. (преди изобретяване на технологията инвитро за лечение на стерилитет) във Великобритания **ражданията на близнаци** са 10 на 1000 раждания (т.е. 10‰), а през 2011 г. те са нараснали на 16‰ от всички раждания. В САЩ относителният дял на ражданията на близнаци нараства за същия период от 9,5 на хиляда раждания до 16,9‰; в Германия от 9,2 на хиляда до 17,2‰; във Франция от 9,3‰ до 17,4‰; в Дания от 9,6‰ до 21,2‰. В Южна Корея също има драстичен скок на ражданията на близнаци: от 5‰ на 14,6 на хиляда за 40-годишния период.

Най-голямо нарастване на множествените раждания се наблюдава през последните години в САЩ. По данни на Националното бюро за здравна статистика на САЩ (US National Bureau for Health Statistics, 2015) през 2015 г. в САЩ процентът на множествените раждания е 3,4%, или средно 1 на 30 раждания е на близнаци (тризнаци и т.н.) Този процент е много по-висок в сравнение с цитираните относителни дялове, регистрирани в европейските страни.

В САЩ се води политика за намаляване на случаите на раждане на тризнаци и на множествени раждания от по-висок ранг, тъй като се смята, че тези случаи носят риск за здравето както на самите деца, така и на майката. Освен това обществото се натоварва финансово с тяхното отглеждане, тъй като най-често

те се нуждаят от специални медицински грижи и от социална защита. (Armour, K. L., Callister, L. C., 2005).

Целта на настоящата статия е да се проследят тенденциите на ражданията на близнаци в България в една по-дълга перспектива, за да се открият специфичните черти на съвременните процеси в тази област.

МНОГОПЛОДНИТЕ РАЖДАНИЯ В БЪЛГАРИЯ СЛЕД 2000 Г.

В България в периода 2000–2015 г. (т.е. само за 15 години) броят на многоплодните раждания е нараснал от 627 през 2000 г. до 1109 през 2015 г. (увеличение със 77%). През същия период се наблюдава намаление на общия брой на ражданията (от 73679 през 2000 г. на 65950 през 2015 г.), така че растежът на относителния дял е по-бърз в сравнение с този на абсолютния брой. Относителният дял на многоплодните раждания спрямо всички раждания е нараснал от 0,85‰ през 2000 г. на 1,68‰ през 2015 г., т.е. два пъти за 15-годишен период (табл. 1).

Таблица 1
Брой раждания и брой на многоплодните раждания през 2000 и 2015 г.

	2000 г.	2015 г.
Раждания общо:	73679	66370
В това число многоплодни раждания	627	1109
Относителна честота на многоплодните раждания (‰)	0,85	1,68

Източник: НСИ, Сборник „Население“ и собствени изчисления.

Очевидно налице е значима динамика, заслужаваща вниманието на изследователите, поради което се насочихме към тази тематика. Други данни по тази тема намираме в документ на Министерството на труда и социалната политика (табл. 2).

Таблица 2
Динамика на многоплодните раждания в България през периода 2010–2014 г.

Година	Общо	Раждания на 2 деца	Раждания на 3 деца	Раждания на 4 деца
2010	1244	1191	53	–
2011	1119	1096	23	–
2012	1138	1116	22	–
2013	1118	1100	17	–
2014	1200	1185	14	1

Източник: Министерство на труда и социалната политика. План за 2016 г. за изпълнение на Актуализираната Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012–2030 г.). Табл. 9 на с. 14. (<http://www.parliament.bg/pub/cW/20160111012808.PLAN%202016%20demografia.pdf>). Посетен на 04.11.2016.